

Proces/Activiteit	Risicodefinitie fraude	Risicodefinitie M&O	Kans (1=laag, 2=gemiddeld, 3=hoog)	Impact (1=laag, 2=gemiddeld, 3=hoog)	Risico (0-3=laag, 4-6=gemiddeld, 7-9=hoog)	Getroffen beheersmaatregelen
ALGEMEEN						
Alle processen/activiteiten						• Er zijn actuele procedurebeschrijvingen. • Geactualiseerde inventarisatie van wet- en regelgeving die relevant is voor financiële beheershandelingen (normenkader). • Dilemma's kunnen bespreekbaar worden gemaakt. • Er is vastgesteld integriteitsbeleid. • Een frauderisicoanalyse wordt periodiek uitgevoerd. • Aanwezigheid van een klokkenluidersregeling. • De ambtseed/ambtsbelofte wordt afgenomen. • Er is beleid ten aanzien van het vervullen van nevenfuncties en nevenwerkzaamheden. • Nevenfuncties en nevenwerkzaamheden worden geïnventariseerd. • (Integriteits)screening personeel bij indiensttreding. • Er is een interne en een externe vertrouwenspersoon aangewezen.
BESTUUR						
Proces/Activiteit	Risicodefinitie fraude	Risicodefinitie M&O	2=gemiddeld, 3=hoog)	(1=laag, 2=gemiddeld,	3=laag, 4-	Getroffen beheersmaatregelen
Besluitvorming	Het risico dat besluitvorming niet onafhankelijk plaatsvindt.		1	3	3	• Afwegingen en motiveringen voor besluiten worden helder vastgelegd in videotulen en besluitenlijsten. • Er is zoveel mogelijk inzicht in de nevenfuncties en nevenwerkzaamheden van beslissingsbevoegde functionarissen.
	Het risico dat besluitvorming niet volgens de geldende delegatie- en besluitregisters en/of onafhankelijk plaatsvindt.		1	3	3	• Bevoegdheden zijn vastgelegd in de mandaatregeling en behorend mandaatregister. • In applicaties worden bevoegdheden in relatie tot (maximum) bedragen afgedwongen. • Een onafhankelijke functionaris controleert steekproefsgewijs of de besluiten conform het mandaatbesluit zijn genomen.
Bezwaar en beroep	Het risico dat behandeling van bezwaar- en beroepschriften niet onafhankelijk plaatsvindt.	Het risico dat onjuiste of onvolledige informatie wordt verstrekt teneinde de uitspraak op het bezwaar- of beroepschrift te beïnvloeden.	1	2	2	• Een procedure voor bezwaar en beroep is vastgesteld. • Een bezwarencommissie is ingesteld. • Leden van de bezwarencommissie vervullen geen politieke of ambtelijke functie. • Er is een registratie van het aantal binnengekomen bezwaar- en beroepszaken. • Er is een periodieke evaluatie van het aantal en de aard van de binnengekomen bezwaarschriften. • Er is een periodieke evaluatie van de uitspraken op de binnengekomen bezwaarschriften.
Presentiegelden	Het risico dat presentiegelden ten onrechte worden uitgekeerd.		1	1	1	• In geval van fysieke vergaderingen moeten de aanwezige leden een presentielijst paraferen. • In geval van digitale vergaderingen noteert de voorzitter de aanwezigen waarop de griffie controleert. • Uitbetalingen van presentiegelden vindt plaats op basis van presentielijst. • Er is functiescheiding tussen het vaststellen en uitbetalen.

Vergoedingen en tegemoetkoming raadsleden	Het risico dat vergoedingen worden uitbetaald waarvoor geen prestatie is verricht.		1	1	1	- Nieuwe raadsleden kunnen alleen in functiescheiding in de salarisadministratie worden opgenomen. - Invoer van nieuwe raadsleden kan alleen op basis van een wettelijk geldige installatieprocedure. - Invoer van nieuwe raadsleden in de salarisadministratie kan alleen met een geldig Burgerservicenummer. - Aan- en afmelden van raadsleden vindt plaats op basis van de in- en uitstroomprocedure. - Er is sprake van een vaste onkostenvergoeding. - Periodieke analyse van uitbetalingen per raadslid op opvallende afwijkingen en trends.
BELASTINGEN						
Proces/Activiteit	Risicodefinitie fraude	Risicodefinitie M&O	2=gemiddeld, 3=hoog)	(1=laag, 2=gemiddeld, 3=laag, 4=		Getroffen beheersmaatregelen
Belastingen algemeen	Het risico dat het bestand met daarin de op te leggen aanslagen (onjuist) wordt aangepast en hierdoor de belastingopbrengst niet volledig is.	Het risico dat informatie niet, niet tijdig of onjuist wordt doorgegeven.	1	2	2	- De mutaties in het belastingbestand worden in functiescheiding verwerkt. De applicatie dwingt dit af. - Er vindt periodiek een verbandscontrole plaats tussen de financiële administratie (belastingopbrengsten) en het belastingkohier. - Er wordt periodiek een onafhankelijke cijferanalyse uitgevoerd op het belastingbestand.
	Het risico dat objecten uit de belastingadministratie worden verwijderd of geblokkeerd en hierdoor de belastingopbrengst niet wordt geïnd en daarmee onvolledig is.		1	1	1	- Er wordt jaarlijks een onafhankelijke cijferanalyse uitgevoerd op het belastingbestand. - De belastingadministratie is gekoppeld aan het BRP, BAG en Kadaster waarvan mutaties automatisch leiden tot mutaties in de belastingadministratie. - Periodiek wordt een rapportage vervaardigd met verwijderde objecten. Deze rapportage wordt steekproefsgewijs gecontroleerd.
	Het risico dat belastingplichtigen uit de belastingadministratie worden verwijderd en hierdoor de belastingopbrengst niet wordt geïnd en daarmee onvolledig is.		1	1	1	- Er wordt jaarlijks een onafhankelijke cijferanalyse uitgevoerd op het belastingbestand. - De belastingadministratie is gekoppeld aan het BRP, BAG en Kadaster waarvan mutaties automatisch leiden tot mutaties in de belastingadministratie. - Periodiek wordt een rapportage vervaardigd met verwijderde subjecten. Deze rapportage wordt steekproefsgewijs gecontroleerd.
	Het risico dat belastingtarieven te laag in de belastingadministratie worden ingebracht en hierdoor de belastingopbrengst te laag is.		1	3	3	- Controle op de ingevoerde belastingtarieven of deze conform verordening zijn vindt plaats als onderdeel van de verbijzonderde interne controle. - De mutaties in het vaste tarievenbestand worden in functiescheiding verwerkt. - Er wordt periodiek een logging vervaardigd en gemonitord van de in de administratie opgenomen tarieven. - Bij aanslagoplegging vindt een cijferanalyse plaats op de soll-positie en de gerealiseerde belastingopbrengsten.
	Het risico dat belastingaanslagen worden kwijtescholden/verlaagd zonder geldige redenen en hierdoor de belastingopbrengst niet volledig is.	Onjuiste of onvolledige aanvragen voor kwijtschelding of vermindering indienen door het verstrekken van verkeerde of onvolledige informatie.	1	1	1	- Er zijn richtlijnen ten aanzien van het kwijtschelden of ontheffen van belastingsschulden. - Autorisatie van kwijtschelding vindt altijd plaats door de clustermanager op basis van onderliggende documentatie. - Alle kwijtscheldingverzoeken worden aangeboden aan het Inlichtingenbureau ter toetsing. - Er vindt controle/validatie plaats op de door de cliënt aangeleverde informatie naar aanleiding van een eventuele afwijzing door het inlichtingenbureau. - Er wordt periodiek een onafhankelijke cijferanalyse uitgevoerd naar de aard en omvang van de kwijtscheldingen.

	Het risico dat belastinggelden niet op een bankrekening van de gemeente worden ontvangen, maar op een rekening van een derde/ambtenaar.		1	1	1	• Voor verzending van de aanslagen vindt er onafhankelijke controle plaats op de juistheid van het bankrekeningnummer op de aanslag. • Autorisatie door clustermanager van afboekingen op openstaande vorderingen op basis van onderliggende documentatie.
Afvalstoffenheffing	Het risico dat bij een belastingaanslag op basis van de hoeveelheid aangeboden afval de aanbodgegevens omlaag worden bijgesteld en hierdoor de belastingopbrengst niet volledig is.	De hoeveelheid aangeboden afval verlagen d.m.v. illegaal storten van afval, misbruik containers van derden en buiten de gemeentegrens storten van afval.	1	1	1	• Er wordt gebruik gemaakt van een elektronisch systeem van registratie van de hoeveelheid ingenomen afval. • Er wordt een verbandscontrole uitgevoerd tussen de ingenomen hoeveelheid afval en de in rekening gebrachte hoeveelheid afval. • Er wordt periodieke of steekproefsgewijze controle uitgevoerd op illegaal storten van afval en misbruik van containers door derden. • De volgende verbandscontrole wordt uitgevoerd: Totaal aantal containers volgens opgave derden * door Zuidplas vastgesteld tarief = opbrengst afvalstoffenheffing. Dit wordt aangesloten met het bedrag aan gefactureerde afvalstoffenheffing. • In de mandaatregeling en behorend mandaatregister is vastgelegd welke personen bevoegd zijn tot het opleggen van aanslagen.
	Het risico dat bij een belastingaanslag op basis van het aantal containers, het aantal naar beneden wordt aangepast waardoor de belastingopbrengst te laag is.	Het risico dat een niet-geregistreerde container (als vermist of gestolen geregistreerd staande container) met afval wordt aangeboden.	1	1	1	• Er wordt gebruik gemaakt van een rapportage waardoor er voor niet geregistreerde containers door de afvalverwerker geen lediging zal plaats vinden.
	Het risico dat een container gratis wordt geledigd.		1	1	1	• Bij een lediging vindt telkens registratie plaats welke niet te bewerken is door de afvalverwerker. Deze ledigingen worden in rekening gebracht bij de gemeente en het aantal ledigingen dient aan te sluiten bij het aantal ledigingen dat op de aanslag is gebracht.
Forensenbelasting	Het risico dat het bestand met daarin de op te leggen aanslagen wordt aangepast en hierdoor de belastingopbrengst niet volledig is.	Het risico dat de forens niet of niet tijdig melding/aangifte doet.	1	1	1	• Mutaties in het belastingbestand worden in functiescheiding verwerkt. • De aanslagen worden onderbouwd met voldoende onderbouwende documentatie. • Er is periodieke controle op de juistheid en de volledigheid van de aangeleverde forensengegevens. • Er wordt een onafhankelijke verbandscontrole uitgevoerd op tussen de geregistreerde forensen en de opgelegde aanslagen.
Onroerendezaakbelasting (OZB)	Het risico dat de WOZ-waarde te laag in de applicatie wordt geregistreerd en hierdoor de belastingopbrengst te laag is.		1	2	2	• Mutaties in het belastingbestand worden in functiescheiding verwerkt. • Er wordt periodiek een onafhankelijke cijferanalyse uitgevoerd op de geregistreerde OZB-waarden in het belastingbestand. • Er wordt periodiek een onafhankelijke interne en externe controle (Waarderingskamer) uitgevoerd op de juistheid van de geregistreerde waarde met behulp van het onderliggende taxatieverslag. • Er wordt een verbandscontrole uitgevoerd tussen het aantal uitspraken op bezwaarschriften en het aantal handmatige mutaties in de objectenadministratie. • Er vindt een periodieke aansluiting plaats van de vastgoedregistratie met de belastingadministratie. • Wijzigingen in de WOZ-waarde worden aan de hand van taxatieverslagen doorgevoerd. • De leidinggevende fiatteert, aan de hand van een ondertekend besluit de wijzigingen in de WOZ-waarde in de belastingadministratie. • Het bepalen van de WOZ-waarde gebeurt door een functionaris welke onafhankelijk is van de registrerende functie in de belastingadministratie.

	Het risico dat de WOZ-waarde te laag wordt vastgesteld en hierdoor de belastingopbrengst te laag is.		1	2	2	• Er wordt gewerkt met een taxateur die voldoet aan de gestelde vakbekwaamheidseisen. • Er vindt onderlinge vergelijking plaats met gelijksoortige woningen in de gemeente. • De Waarderingskamer controleert en beoordeelt gemeente Zuidplas op de uitvoering van de Wet Waardering onroerende zaken (Wet WOZ) en houdt toezicht op de kwaliteit van de WOZ-taxaties die gemeente Zuidplas doet.
Precariobelasting	Het risico dat het bestand met daarin de op te leggen aanslagen wordt aangepast en hierdoor de belastingopbrengst niet volledig is.	Het risico dat het gebruik van openbare ruimte niet of niet tijdig bij de gemeente wordt aangegeven.	1	2	2	• Mutaties in het belastingbestand worden in functiescheiding verwerkt. • Er wordt een onafhankelijke verbandscontrole uitgevoerd tussen de opgelegde precariobelasting en het belastingbestand. • Er wordt periodiek een onafhankelijke cijferanalyse uitgevoerd naar de opgelegde precariobelasting. • Er is periodieke controle op de volledigheid van de in rekening gebrachte precariobelasting voor gemeentelijke eigendommen waarvan door derden gebruik wordt gemaakt.
Rioolheffing	Het risico dat bij een belastingaanslag ten onrechte vermindering plaats zal vinden en hierdoor de belastingopbrengst niet volledig is.		1	1	1	• Er wordt een periodieke onafhankelijke cijferanalyse uitgevoerd op de geregistreerde aansluitingen. • De volgende verbandscontrole wordt uitgevoerd: Totaal aantal aansluitingen volgens opgave derde * door Zuidplas vastgesteld tarief = opbrengst rioolheffing. Dit bedrag wordt aangesloten met gefactureerde opbrengst rioolheffing. • In de mandaatregeling en behorend mandaatregister is vastgelegd welke personen bevoegd zijn tot het opleggen van aanslagen. • Er vindt een periodieke/steekproefsgewijze controle plaats op de volledigheid van de in rekening gebrachte rioolheffing als onderdeel van de verbijzonderde interne controle.
Toeristenbelasting	Het risico dat niet alle overnachtingen worden aangeslagen en hierdoor de belastingopbrengst niet volledig is.	Het risico dat de opgegeven overnachtingsgegevens niet volledig zijn en hierdoor de belastingopbrengst niet volledig is.	2	1	2	• Mutaties in het belastingbestand worden in functiescheiding verwerkt. • Aanslagen worden onderbouwd met toereikende documentatie. • Er is periodieke controle op de juistheid en de volledigheid van de aangeleverde overnachtingsgegevens. • Er wordt een onafhankelijke verbandscontrole uitgevoerd tussen de geregistreerde overnachtingen en de opgelegde aanslagen. • De boekhouding van recreatiehouders wordt opgevraagd en aangesloten met de aangifte toeristenbelasting. • De aangifte van de recreatiehouders worden periodiek vergeleken met voorgaand jaar, met marktgegevens en met de begroting.
Proces/Activiteit	Risicodefinitie fraude	Risicodefinitie M&O	2=gemiddeld, 3=hoog)	(1=laag, 2=gemiddeld,	3=laag, 4=	Getroffen beheersmaatregelen
VERGUNNINGEN						
Vergunningverlening: • APV • Milieuvergunning • Evenementenvergunning • Exploitatievergunning horeca • Drank- en horecavergunning • Huisvestingsvergunning • Kansspelvergunning • Kapvergunning • Omgevingsvergunning (* ODMH) • Parkeervergunning • Etc.	Het risico dat de verschuldigde leges niet of te laag worden opgelegd.	Het risico dat geen aanvraag voor een vergunning wordt ingediend, dan wel onjuiste of onvolledige informatie wordt verstrekt.	2	1	2	• De ontvangen aanvragen worden doorlopend genummerd. • Er is onafhankelijke interne controle dat geregistreerde binnengekomen aanvragen ook leiden tot in rekening gebrachte leges. • De in rekening gebrachte leges worden door de kredietbeheerder en budgethouder geautoriseerd op basis van onderliggende documentatie. • Er is periodieke cijferanalyse op de in rekening gebrachte cijfers.

	Het risico dat te lage legestarieven in rekening worden gebracht		1	2	2	- Tarieven worden door de Raad vastgesteld en jaarlijks gepubliceerd. - De tarieven van de leges zijn vastgelegd in de applicatie. - De mutaties in de tarievenlijst worden in functiescheiding gewijzigd. - De in rekening gebrachte leges worden door de kredietbeheerder en budgethouder geautoriseerd op basis van onderliggende documentatie/berekeningen. - Er is periodieke cijferanalyse op de in rekening gebrachte leges.
	Het risico dat leges niet op een bankrekening van de gemeente worden ontvangen, maar op een rekening van een derde/ambtenaar.		1	3	3	- Er is onafhankelijke interne controle dat geregistreerde binnengekomen aanvragen ook leiden tot geïnde leges, dan wel terecht zijn afgewezen (niet-ontvankelijk verklaard). - Autorisatie van afboekingen op openstaande vorderingen vindt altijd plaats door de leidinggevende op basis van onderliggende documentatie. - De modeldocumenten voor de legesnota zijn vooringesteld met het bankrekeningnummer van de gemeente.
	Het risico dat leges worden kwijtgescholden of verlaagd zonder geldige redenen en hierdoor de leges niet volledig zijn.	Onjuiste of onvolledige aanvragen voor kwijtschelding of vermindering indienen door het verstrekken van verkeerde of onvolledige informatie.	1	2	2	- Richtlijnen ten aanzien van het kwijtschelden/verlagen van leges. - Autorisatie kwijtschelding/verlagen vindt altijd plaats door de leidinggevende op basis van onderliggende documentatie. - Er vindt controle/validatie plaats op de door de cliënt aangeleverde stukken/informatie. - Er wordt periodiek een onafhankelijke cijferanalyse uitgevoerd naar de aard en omvang van de kwijtscheldingen van leges.
	Het risico dat een vergunning of onjuiste vergunning wordt afgegeven terwijl niet is voldaan aan de wettelijke/gemeentelijke eisen.	Onjuiste of onvolledige aanvragen voor vergunningen indienen door het verstrekken van verkeerde of onvolledige informatie.	1	2	2	- Duidelijke richtlijnen waaraan de vergunning dient te voldoen. - Er is functiescheiding tussen steller en beslisser en collegiale toetsing. - Betrouwbare dossiervorming. - Voordat de vergunning wordt verstrekt, wordt deze eerst inhoudelijk door de beleidsadviseur gecontroleerd. - Vergunningen worden alleen verstrekt op basis van een inhoudelijke en schriftelijk vastgelegde rapportage. - Er wordt gebruik gemaakt van standaard checklists. - Er is steekproefsgewijze interne controle op de verstrekte vergunningen.
Proces/Activiteit	Risicodefinitie fraude	Risicodefinitie M&O	1 2=gemiddeld, 3=hoog)	2 (1=laag, 2=gemiddeld,	2 3=laag, 4=	Getroffen beheersmaatregelen
PUBLIEKSZAKEN						

Leges publiekszaken: Eigen verklaring Huwelijk Identiteitskaart Inlichtingen BRP Kortingspas Naturalisatie Paspoort Rijbewijs Uittreksel/afschrift burgerlijke stand Uittreksel persoonsgegevens (BRP) Verklaring omtrent het gedrag Overige dienstverlening	Het risico dat de verschuldigde secretarieleges niet of te laag worden opgelegd/verantwoord.		1	2	2	• Tarieven worden door de Raad vastgesteld en jaarlijks gepubliceerd. • De tarieven van de leges worden vastgelegd in de geautomatiseerde kassa. • Wijziging van de legestarieven kan alleen in functiescheiding. • Wijziging van deze tarieven kan alleen door daartoe bevoegde personen, die geen baliefunctie vervullen. • De klant wordt bij de balie geattendeerd op het verkrijgen van een kassabon. • In functiescheiding worden waardedocumenten/informatie uit het BRP verstrekt. • Er wordt periodiek een sluitende verbandscontrole uitgevoerd op de mutatiestroom van waardedocumenten: beginvoorraad + ingekochte waarde documenten – vernietigde waardedocumenten – eind voorraad = verkochte waardedocumenten. • De applicatie registreert het aantal vervaardigde waardedocumenten per categorie afzonderlijk, zoals uittreksels en dergelijke. • De toewijzing van cliënten aan baliemedewerkers gebeurt op basis van vooraf gemaakte afspraken. • Klanten dienen bij ontvangst van het waardedocument bij voorkeur het afhaalbewijs te overleggen. • Aanvragen kunnen niet worden verwerkt zonder dat deze in de applicatie worden geregistreerd. • Er is voldoende functiescheiding tussen het vaststellen van de tarieven, het toekennen en behandelen van de aanvraag, het verstrekken van het document, de betaling, de voorraadregistratie en kasopname.
Waardedocumenten: Identiteitskaart Uittreksel persoonsgegevens (BRP) Kortingspas Paspoort Rijbewijs Trouwboekje Etc.	Het risico dat waardedocumenten worden ontvreemd.		1	3	3	• Alle waardedocumenten worden opgeslagen in een goedgekeurde kluis. • De kluiskast en kluisruimte wordt meerdere malen per dag geopend, indien noodzakelijk. • De afdeling Publiekszaken is een afgesloten ruimte binnen het gemeentehuis. Alleen ambtenaren die op deze afdeling werken hebben toegang. • Er wordt periodiek een sluitende verbandscontrole uitgevoerd op de mutatiestroom van waardedocumenten: beginvoorraad + ingekochte waarde documenten – vernietigde waardedocumenten – eind voorraad = verkochte waardedocumenten. • De voorraad wordt periodiek door ten minste twee personen geïnventariseerd. • De toegang tot de hoofdvoorraad waardedocumenten is beperkt tot een aantal personen van de afdeling Publiekszaken. • Ingevoerd waardedocumenten worden direct onherstelbaar vernietigd. • Verschreven waardedocumenten worden direct onherstelbaar vernietigd. • Van verschrijving van waardedocumenten wordt een protocol opgemaakt.

	Het risico dat ambtenaren vertrouwelijke/beschermde informatie verstrekken aan onbevoegde partijen/individuen.	Het risico dat onbevoegde partijen/individuen zich vertrouwelijke/beschermde informatie toe-eigenen.				• Er is functiescheiding tussen de ambtenaar die de aanvraag in behandeling neemt, de ambtenaar die het waardedocument vervaardigd en de ambtenaar die het waardedocument verstrekt. • Cliënten dienen zich bij de balie zowel bij de aanvraag als bij de in ontvangstname te legitimeren. • Het gebruik van de apparatuur en programmatuur waarmee de waardedocumenten worden geregistreerd zijn alleen toegankelijk voor daartoe bevoegde ambtenaren. • De apparatuur en programmatuur waarmee de waardedocumenten worden geregistreerd zijn toereikend beveiligd. • Bij verstrekking van een vervangend identiteitsbewijs of rijbewijs wordt het oude ingenomen en direct vernietigd. • Bij vervanging van een gestolen of vermist identiteitsbewijs of rijbewijs mag de cliënt een eigen verklaring van vermissing afleggen welke voor de eigen dossiervorming wordt opgeslagen. • Telefonisch worden geen inlichtingen verstrekt. • Aan derden wordt geen informatie verstrekt, tenzij dit berust op een wettelijke basis, volgens protocol.
Proces/Activiteit	Risicodefinitie fraude	Risicodefinitie M&O	1 2=gemiddeld, 3=hoog)	3 (1=laag, 2=gemiddeld,	3 3=laag, 4-	Getroffen beheersmaatregelen
BEGRAAFRECHTEN						
Begraafrechten	Het risico dat begraafrechten niet of te laag worden ontvangen en/of verantwoord.					• Er is functiescheiding tussen de behandelend ambtenaar en de beheerder van de begraafplaats. • De planning begrafenis/gebruik aula e.d. wordt gedaan door de beheerder begraafplaatsenadministratie, niet zijnde de begraafplaatsbeheerder. • Er is een doorlopend genummerde primaire registratie van aanvragen. • Tarieven worden door de raad vastgesteld en jaarlijks gepubliceerd. • Er wordt periodiek een verbandscontrole uitgevoerd tussen de uitgegeven eigen graven (capaciteit) en de verantwoorde opbrengsten. • Legestarieven worden opgeslagen in een applicatie. • Wijziging van legestarieven kan alleen in functiescheiding. • Controle op de ingevoerde legestarieven of deze conform verordening zijn vindt plaats als onderdeel van de verbijzonderde interne controle.
Aankoop eigen graf	Het risico dat aankoopssommen niet of te laag worden ontvangen en/of verantwoord.					• Er is een doorlopend genummerde primaire registratie van aanvragen. • Tarieven worden door de Raad vastgesteld en jaarlijks gepubliceerd. • Er wordt periodiek een verbandscontrole uitgevoerd tussen de uitgegeven graven (capaciteit) en de verantwoorde opbrengsten. • De legestarieven worden opgeslagen in de applicatie. • Wijziging van legestarieven kan alleen in functiescheiding. • Controle op de ingevoerde legestarieven of deze conform verordening zijn vindt plaats als onderdeel van de verbijzonderde interne controle.
Afkoop onderhoud gedenktekens	Het risico dat afkoopssommen niet of te laag worden ontvangen en/of verantwoord.	Het plaatsen van illegale gedenktekens.				• Er is een betrouwbare primaire registratie van gedenktekens. • Tarieven worden door de Raad vastgesteld en jaarlijks gepubliceerd. • Er wordt periodiek controle ter plaatste uitgevoerd op de volledigheid van de primaire registratie van gedenktekens. • Er wordt periodiek een verbandscontrole uitgevoerd tussen de geplaatste gedenktekens en de verantwoorde opbrengsten. • Er wordt oogtoezicht uitgeoefend door de begraafplaatsbeheerder op het plaatsen van illegale gedenktekens.
Proces/Activiteit	Risicodefinitie fraude	Risicodefinitie M&O	1 2=gemiddeld, 3=hoog)	2 (1=laag, 2=gemiddeld,	2 3=laag, 4-	Getroffen beheersmaatregelen
OPBRENGSTEN						
Algemene uitkering	Het risico dat indicatoren die de algemene uitkering bepalen worden beïnvloed.					• Er is periodieke interne controle op de juistheid en volledigheid van de gehanteerde indicatoren.

Alle opbrengsten	Het risico dat deze opbrengsten niet worden geïnd op een bankrekening van de gemeente en hierdoor geld aan de gemeente wordt onttrokken.		1	2	2	- De modeldocumenten zijn vooringesteld met het bankrekeningnummer van de gemeente. - Uitgaande nota's worden steekproefsgewijs gecontroleerd op het juiste rekeningnummer.
Doeluitkeringen/subsidies	Het risico dat subsidiegelden niet worden verantwoord en/of ontvangen door de organisatie.		1	2	2	- Er vindt interne controle plaats op de vermelding van het juiste bankrekeningnummer op de aanvragen en verantwoordingen. - De kredietbeheerder, budgethouder en Adviseur Interne Controle (steekproefsgewijs) bewaakt onder meer de volledigheid.
	Het risico dat subsidievoorwaarden niet worden nageleefd en/of subsidies onrechtmatig worden gedeclareerd.		1	3	3	- Ondertekening van aanvraag en verantwoordingen vindt plaats door het college. - Er is betrouwbare dossiervorming. - Er is functiescheiding tussen aanvrager subsidie, uitvoering/naleving voorwaarden en controle verantwoording. - Bij de interne controle wordt gebruik gemaakt van aanwezige controleprotocollen i.s.m. de accountant. - Er is een centrale registratie en bewaking van de subsidievoorwaarden.
Opbrengsten kortdurende verhuren, bijvoorbeeld sportaccommodaties, dorpshuizen, speeltuinen e.d.	Het risico dat huuropbrengsten niet of te laag worden ontvangen en/of verantwoord.	Het risico dat gebruik wordt gemaakt van accommodaties zonder dat hiervoor (volledig) wordt betaald.	2	2	4	- Er is een betrouwbare primaire registratie van het aantal gebouwen en locaties. - Tarieven worden opgeslagen in de applicatie. - Wijziging van tarieven kan alleen in functiescheiding. - Wijziging van deze prijzen kan alleen door daartoe bevoegde personen. - Tarieven zijn voor de cliënten zichtbaar. - Er vindt periodieke controle plaats op de volledigheid van de opbrengsten. - Het vierogenprincipe wordt toegepast binnen het proces. - Er vindt adequate vastlegging van mutaties in de verhuurcapaciteit plaats aan de hand van brondocumenten. - De eisen, voorwaarden en prijsbeleid zijn vastgelegd in een accommodatiebeleid.
Opbrengsten langdurende huurcontracten en/of pachten, bijvoorbeeld woningen, bedrijfspanden, sportaccommodaties, gronden e.d.	Het risico dat huuropbrengsten of erfpachtcanons niet of te laag worden ontvangen en/of verantwoord.	Het risico dat de ruimte illegaal wordt doorverhuurd en/of de ruimte oneigenlijk wordt gebruikt.	1	2	2	- Er is een betrouwbare registratie van het aantal objecten dat wordt verhuurd. - Er wordt een verbandscontrole uitgevoerd tussen het aantal objecten en de verantwoorde opbrengsten. - Er is sprake van functiescheiding tussen het opstellen van de huurcontracten en de facturatie. - De huurcontracten worden doorlopend genummerd. - Er is een periodieke leegstandscontrole.
Proces/Activiteit	Risicodefinitie fraude	Risicodefinitie M&O	2=gemiddeld, 3=hoog)	(1=laag, 2=gemiddeld,	3=laag, 4=	Getroffen beheersmaatregelen
FINANCIËLE ADMINISTRATIE						
Afboekingen	Het risico dat niet of onjuist geautoriseerde afboekingen plaatsvinden.	Het risico dat onjuiste of onvolledige informatie wordt verstrekt teneinde voor een kwijtschelding/vermindering in aanmerking te komen.	1	2	2	- Er worden richtlijnen gehanteerd ten aanzien van het afboeken van vorderingen (oninbaar verklaren). - De autorisatie van de afboeking van de vordering vindt plaats door de clustermanager op basis van onderliggende documentatie. - Afboeking/terugbetaling moet worden onderbouwd met originele debiteurgegevens (naam en bankrekeningnummer).
Beheer crediteuren	Het risico dat informatie in het crediteurenstambestand niet betrouwbaar en niet juist is.		1	2	2	- Er is sprake van afgedwongen functiescheiding bij het autoriseren van nieuwe en/of gewijzigde bankrekeningnummers. - Er vindt een logging plaats van wijzigingen in crediteurgegevens. - De bevoegde personen tot wijzigen van crediteurgegevens zijn niet bevoegd tot het zetten van de eerste of tweede handtekening en voorbereiding betaallijst.

Betalingsregelingen	Het risico dat niet of onjuist geautoriseerde betalingsregelingen worden verstrekt.	Het risico dat onjuiste of onvolledige informatie wordt verstrekt teneinde voor een (te gunstige) afbetalingsregeling in aanmerking te komen.	2	2	4	• Bewaking op nakomen betalingsregeling vindt gedeeltelijk onafhankelijk plaats van degene die regeling heeft afgesloten. • Er is interne controle, steekproefsgewijs, op de naleving van de betalingsregeling. • Bij het niet naleven van de betalingsregeling vindt overdracht plaats aan de deurwaarder.
Contacten met deurwaarders	Het risico dat contacten met deurwaarders niet onafhankelijk tot stand zijn gekomen.	Het risico dat de deurwaarder onjuiste of onvolledige informatie verstrekt over door hem te innen of geïnde vorderingen.	1	1	1	• Er vindt screening plaats op deurwaarders (waaronder aansluiting bij Stichting Garantiefonds Gerechtsdeurwaarders). • Er is functiescheiding aanwezig tussen contractbeheer deurwaarders en incasso deurwaarder. • De werkwijze van de deurwaarder is inzichtelijk en toetsbaar. • Resultaten worden periodiek geanalyseerd en besproken met de accountmanager. • Er is periodieke afstemming over openstaande vorderingen met de deurwaarder.
Loonheffing en sociale lasten, BTW-Compensatiefonds, Omzetbelasting, Overdrachtsbelasting en overige heffingen	Het risico dat aangiften niet juist, tijdig en/of volledig worden ingediend en betaald.		1	2	2	• Er worden opleidingen aangeboden voor medewerkers belast met belastingen en sociale premies. • Er is functiescheiding tussen het opstellen en controleren van de juistheid en volledigheid van de aangifte. • Er is interne controle op de labeling. • Er is betrouwbare dossiervorming. • Jaarlijks verbandscontrole tussen inkopen en btw- en bcf-aangiften in het kader van het BCF. • Er is een verbandscontrole tussen de financiële en salarisadministratie en de (loon)aangiften. • Er is periodiek intern onderzoek naar de naleving van alle relevante wet- en regelgeving.
	Het risico dat onrechtmatige fiscale constructies worden opgezet.		1	3	3	• Fiscale deskundigheid is (beperkt) aanwezig. • Betrokkenheid bestuur (Raad en College). • Gemaakte keuzes/modellen worden in een vroeg stadium aan de externe fiscalist voorgelegd.
Memoriaalboekingen	Het risico dat memoriaalboekingen niet juist, tijdig en volledig zijn geautoriseerd en verwerkt, waardoor het identificeren van afwijkingen wordt bemoeilijkt.		1	3	3	• Gebruik wordt zoveel mogelijk beperkt. • Memoriaalboekingen dienen altijd te worden gefiatteerd door minimaal de kredietbeheerder. • De memoriaalboekingen worden duidelijk omschreven wat betreft aard en rede van de boeking. • Bij het boeken van memorialen wordt binnen de administratie extra vier-ogenprincipe gehanteerd. Bij verwerking vindt nog een extra controle plaats. • Memoriaalboekingen worden kritisch beoordeeld en goed gedocumenteerd. • De memoriaalboekingen worden duidelijk omschreven wat betreft aard en rede van de boeking.
Tussenrekeningen	Het risico dat onrechtmatige handelingen door het oneigenlijk gebruik van tussenrekeningen wordt verborgen.		1	1	1	• Het aanmaken van nieuwe grootboekrekeningen is belegd bij een beperkt aantal functionarissen. • Periodiek worden aanvullingen (wijzigingen) van grootboekrekeningen inhoudelijk beoordeeld. • Het gebruik van tussenrekeningen wordt zoveel mogelijk beperkt. • Periodiek worden tussenrekeningen gespecificeerd, geanalyseerd en worden verschillen verklaard.

Verwerken inkomende facturen	Het risico dat facturen worden betaald waarvoor geen overeenstemming is tussen de factuur de de voor de gemeente geleverde prestaties.					• Er is sprake van een onafhankelijke registratie van facturatie. • Er is functiescheiding tussen invoer facturatie, autorisatie facturatie, de financiële verantwoording en de betaling. • Er is functiescheiding tussen het verstrekken van de opdracht en de autorisatie van de facturatie in relatie tot levering/uitvoering. • Voorafgaand aan de betaalbaarstelling van de facturatie controleert de financiële administratie steekproefsgewijs of de autorisatie door de daartoe bevoegde medewerkers heeft plaatsgevonden. • De bevoegdheid tot het autoriseren van betalingen is gekoppeld aan de mandaatregeling en het mandaatregister.
Proces/Activiteit	Risicodefinitie fraude	Risicodefinitie M&O	2 2=gemiddeld, 3=hoog)	2 (1=laag, 2=gemiddeld,	4 3=laag, 4-	Getroffen beheersmaatregelen
BEHEER ALGEMEEN						
Beheer gebouwen	Het risico dat personen zich in (delen van) de gemeentelijke gebouwen bevinden waartoe zij niet geautoriseerd zijn.	Het risico dat personen zich in (delen van) de gemeentelijke gebouwen bevinden waartoe zij niet geautoriseerd zijn.	1	2	2	• Er is een bewakingsdienst, sleutelbeheer, procedure alarminstallatie (persoonlijke codes). • Er is logging van toegangspogingen tot het gebouw. • Publieke functies zijn afgescheiden van de rest van het gemeentehuis. • Niet-publieke ruimten zijn afgesloten en alleen toegankelijk middels toegangsbadges.
Beheer ICT-infrastructuur	Het risico dat door onbevoegden toegang wordt verkregen tot het netwerk waardoor frauduleuze handelingen kunnen worden verricht.	Het risico dat door onbevoegden toegang wordt verkregen tot het netwerk waardoor frauduleuze handelingen kunnen worden verricht.	2	3	6	• Er is sprake van een beveiligd netwerk, een beheerd netwerk waarvan gebruikers gebruik kunnen maken. • Zuidplas conformeert zich aan de Baseline Informatiebeveiliging. • Er wordt zonering toegepast waardoor alleen bevoegde personen toegang hebben tot beveiligde ruimten (fysiek toegangsbeleid). • Zuidplas heeft een Dienstverleningsovereenkomst met de gemeente Gouda afgesloten voor het beheer van de ICT infrastructuur. Het voldoen aan de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) is hierin als voorwaarde opgenomen en Gouda dient zich hierover jaarlijks te verantwoorden via een Third Party Memorandum (TPM) van een onafhankelijke IT auditor. • Er is vastgesteld wachtwoordbeleid. • Er is logisch toegangsbeleid vastgesteld ten behoeve van het indoor- en uitstroomproces. • Er is externe toegangsbeveiliging met betrekking tot het netwerk: IDS en firewall. • Er vindt logging plaats van mislukte pogingen tot het verkrijgen van toegang tot het netwerk. • Beheerders hebben rechten op basis van RBAC (Role Bases Access Control). • Medewerkers verkrijgen toegang tot bepaalde applicaties en informatie op basis van rollen en taken (implementatiefase autorisatiematrix). • Schermbeveiliging met wachtwoord wordt toegepast op onbeheerde plekken. Zuidplas heeft een DVO met gemeente Gouda gesloten voor het beheer van de ICT infrastructuur.
Verzekeringen	Het risico dat schade onjuist en/of ten onrechte wordt gedeclareerd.		1 2=gemiddeld, 3=hoog)	2 (1=laag, 2=gemiddeld,	2 3=laag, 4-	• Gedeclareerde schade wordt opgenomen door schade-expert. • Er is een periodieke analyse van het schadeverloop. • Er is betrouwbare dossiervorming.
Proces/Activiteit	Risicodefinitie fraude	Risicodefinitie M&O	1 2=gemiddeld, 3=hoog)	2 (1=laag, 2=gemiddeld,	2 3=laag, 4-	Getroffen beheersmaatregelen
GRONDEXPLOITATIE EN GRONDTRANSACTIE						

Grondverkoop	Het risico dat het verkopen van grond/grondposities niet onafhankelijk plaatsvindt of dat een schijn van afhankelijkheid ontstaat.	Het risico dat onjuiste of onvolledige informatie wordt verstrekt teneinde voor een grondpositie in aanmerking te komen.	1	2	2	• Grondexploitatieopzet wordt vastgesteld door de Raad. • Grondprijzenbrief wordt door het College vastgesteld en gepubliceerd. • Bestemmingsplannen worden door de Raad vastgesteld. • Verkoopbesluit wordt door het College of gemandateerde vastgesteld. • Verkoopbesluiten worden doorlopend genummerd en vastgelegd in een documentair informatiesysteem. • Verkopen vinden plaats via erkende notaris(sen). • Verkoopwaarde wordt indien noodzakelijk getaxeerd door taxateur welke onafhankelijk is van de makelaar. • In het vastgesteld werkproces waarvan de werking kan worden aangetoond zijn waarborgen opgenomen waarmee het risico op fraude en misbruik en oneigenlijk gebruik minimaal is. • Het taxatierapport is actueel. • De identiteit koper wordt vastgesteld (ter voorkoming van o.a. ABC-constructies). • Vierogenprincipe (onderhandelingen door 2 of meer personen namens gemeente) wordt gehanteerd. • De toewijzingscriteria zijn eenduidig vastgelegd en gepubliceerd. • Het Landelijk Bureau Bibob (LBB) kan ten behoeve van een integriteitsbeoordeling worden geraadpleegd. • Er is sprake van betrouwbare dossiervorming.
Grondaankopen	Het risico dat het aankopen van grond/grondposities niet onafhankelijk plaatsvindt of dat een schijn van afhankelijkheid ontstaat.	Het risico dat valse schonegrondverklaringen worden overgelegd.	1	2	2	• Grondexploitatieopzet wordt vastgesteld door de Raad. • Bestemmingsplannen worden door de Raad vastgesteld. • Aankoopbesluit wordt door het College of gemandateerde vastgesteld. • Aankoopbesluiten worden doorlopend genummerd en vastgelegd in een documentair informatiesysteem. • Aankopen vinden plaats via erkende notaris(sen). • Aankoopwaarde wordt indien noodzakelijk getaxeerd door taxateur welke onafhankelijk is van de makelaar. • In het vastgesteld werkproces waarvan de werking kan worden aangetoond zijn waarborgen opgenomen waarmee het risico op fraude en misbruik en oneigenlijk gebruik minimaal is. • Het taxatierapport is actueel. • De identiteit verkoper wordt vastgesteld (ter voorkoming van o.a. ABC-constructies). • Vierogenprincipe (onderhandelingen door 2 of meer personen namens gemeente) wordt gehanteerd. • Het Landelijk Bureau Bibob (LBB) kan ten behoeve van een integriteitsbeoordeling worden geraadpleegd. • Schonegrondverklaringen worden bij gerenommeerde adviesbureaus opgevraagd. • Er is sprake van betrouwbare dossiervorming.
Onderhandenwerk	Het risico dat onterechte facturatie van bedragen plaatsvindt, waardoor verhouding uitgevoerd werk en factuurbedrag onjuist is, en waardoor mogelijk onverwachte verliezen optreden.		1	2	2	• Exploitatieopzetten worden jaarlijks geactualiseerd. • Er is onafhankelijke controle op exploitatieopzetten. • Er is functiescheiding tussen planologen/planeconomen en berekening exploitaties. • Er is periodieke toetsing op prognoses door een extern deskundige. • In het vastgesteld werkproces voor het opstellen en herzien van exploitatieopzetten waarvan de werking kan worden aangetoond zijn waarborgen opgenomen waarmee het risico op fraude en misbruik en oneigenlijk gebruik minimaal is. • Facturen en nota's worden door meer dan 1 persoon behandeld, waaronder de controle op inhoud (werk en factuurbedrag), en de budgethouder.

Planontwikkeling	Het risico dat bij de planontwikkeling wordt gekozen voor een suboptimale en/of niet-onafhankelijke invulling.					• Grondexploitatieopzet is vastgesteld door de Raad. • Bestemmingsplannen worden door de Raad vastgesteld. • Planontwikkeling vindt plaats binnen een projectteam. • In het vastgesteld werkproces voor het opstellen en herzien van exploitatieopzetten waarvan de werking kan worden aangetoond zijn waarborgen opgenomen waarmee het risico op fraude en misbruik en oneigenlijk gebruik minimaal is. • Erkende planologisch adviesbureau worden ingeschakeld. • Er wordt gewerkt met doorgerekende scenario's, waaronder risico-inventarisatie en beheersmaatregelen op de financiële component.
Proces/Activiteit	Risicodefinitie fraude	Risicodefinitie M&O	1 2=gemiddeld, 3=hoog)	1 (1=laag, 2=gemiddeld,	1 3=laag, 4-	Getroffen beheersmaatregelen
INKOOP EN AANBESTEDING						
Aannemers-/Leveranciersselectie	Het risico dat de selectie van aannemers niet onafhankelijk plaatsvindt of dat er een schijn van belangenverstengeling ontstaat.	Het risico dat de gunningscriteria in de offerte-aanvraag onvoldoende objectief en transparant zijn opgesteld waardoor de keuze niet volledig op een objectieve en transparante wijze tot stand komt.				• Er is een door het college vastgesteld Inkoopbeleid t.a.v. werkwijze in inkoopprocedure (waaronder de aanbestedings- en offerteprocedure) en leveranciersselectie. • In het Inkoopbeleid is vastgelegd op welke wijze dient te worden aanbesteed. Hierbij is de wijze van aanbesteden afhankelijk van de hoogte van de opdracht. • In het Inkoopbeleid is vastgelegd dat opdrachten niet mogen worden opgeknipt. • In het Inkoopbeleid is aandacht voor de Europese aanbestedingsrichtlijnen. • Selectie van aannemers en leveranciers vindt plaats op basis van vooraf gestelde criteria inclusief screening van de financiële positie en de reputatie van de partijen waarmee zaken wordt gedaan. • Er is verplicht voorgeschreven dat schriftelijke toelichting/motivering in dossier van de keuze van de uit te nodigen aannemers/leveranciers (transparantie) aanwezig dient te zijn. • Er vindt een autorisatie plaats met betrekking tot de keuze van de uit te nodigen aannemers/leveranciers door daartoe bevoegde personen. • Er is periodieke interne controle op de naleving van de aanbestedingsregels en op het beleid ten aanzien van leveranciersselectie. • Er is sprake van betrouwbare dossiervorming.
Bestelling	Het risico dat de bestelling van de goederen en of diensten niet onafhankelijk plaatsvindt of dat er een schijn van belangenverstengeling ontstaat.	Het risico dat een bestelling wordt geplaatst door het onjuist of onvolledig verschaffen van informatie over bijvoorbeeld de onderneming, het product, de kredietwaardigheid of de leveringsvoorwaarden.				• Voor alle verplichtingen wordt een geautomatiseerde opdrachtverstrekking opgesteld. • De opdrachtverstrekking wordt conform de Mandaatregeling gemeente Zuidplas en het behorend Mandaatregister digitaal geaccordeerd door de kredietbeheerder en budgethouder. • Voor het aangaan van de verplichtingen wordt de opdrachtgever geïnformeerd over de stand van het budget. • Het autoriseren van verplichtingen door de daartoe bevoegde functionarissen vloeit voort uit de Mandaatregeling gemeente Zuidplas en het behorend Mandaatregister. • Alle verplichtingen worden geregistreerd in een verplichtingenadministratie.

Gunning	Het risico dat de gunning van opdrachten niet onafhankelijk plaatsvindt of dat er een schijn van belangenverstrengeling ontstaat.	Het risico dat opdracht wordt verworven door het onjuist of onvolledig verschaffen van informatie over bijvoorbeeld de onderneming, het product, de kredietwaardigheid of de leveringsvoorwaarden.	1	3	3	• Ingediende offertes worden centraal vastgelegd als onderdeel van het inkoopdossier. • Het openen van de inschrijvingen vindt plaats in bijzijn van de clustermanager en/of de projectleider (vierogenprincipe). De prijsopgaven worden vastgelegd in een proces-verbaal. • De onderlinge vergelijking van de ontvangen offertes vindt plaats op basis van objectieve en controleerbare uitgangspunten welke voorafgaand aan de aanbesteding zijn vastgesteld. • Er wordt verplicht een schriftelijke toelichting voorgeschreven in het dossier van de keuze van de geselecteerde aannemer/leverancier. • De organisatie is alert op opmerkelijke signalen rondom de procedure van het indienen van de offertes. • Steekproefsgewijs worden de uitgebrachte offertes onafhankelijk getoetst op basis van de voorcalculatie. • De aanbestedingsresultaten van verschillende aanbestedingen worden in de tijd geanalyseerd. Bijzondere afwijkingen, zoals significant lagere inschrijvingen op het moment dat een nieuwe/onbekende aannemer/leverancier heeft ingeschreven, worden nader onderzocht. • Onderhandelingen over offertes vinden plaats op basis van vooraf geautoriseerde kaders op basis van minimaal het vierogenprincipe. • Er is sprake van deugdelijke dossiervorming.
Projectbewaking (realisatie)	Het risico dat de werkzaamheden gedurende de realisatie van een project niet conform afspraken worden uitgevoerd en/of opgeleverd en besluiten niet rechtmatig tot stand komen.		1	2	2	• Planning van de voortgang wordt vooraf vastgelegd. • Voor alle projecten is een opzichter en een projectleider aangesteld. • De opzichter houdt toezicht. • Gedurende de looptijd van het project worden bouwverslagen gemaakt. • Bouwvergaderingen en/of werkbesprekingen worden zo veel als mogelijk genotuleerd. De notulen worden doorlopend genummerd en voor akkoord getekend namens opdrachtgever en opdrachtnemer. • Facturen worden geaccordeerd door de kredietbeheerder en budgethouder (projectleider). • Er vindt financiële bewaking van het project plaats tijdens de uitvoering waarbij aandacht is voor tussentijdse resultaten. • Bij grotere opdrachten vindt regelmatig voortgangscontrole plaats om de facturatievoortgang van het project af te stemmen en eventuele overige (subsidie/ opleverings)voorwaarden. • De gemeente is alert op de inschakeling van onderaannemers, zeker wanneer dit aannemers zijn die tevens op de opdracht hebben ingeschreven.
Inkopen/aanbestedingen	Het risico dat valse facturen door ambtenaren worden ingediend.	Het risico dat facturen worden gestuurd aan de organisatie waar geen tegenprestatie aan ten grondslag ligt.	1	3	3	• Er is functiescheiding tussen inkoop, kredietbeheerder, budgethouder, registratie facturen en betaling facturen. • Alleen originele facturen welke aan de factuurvereisten voldoen worden verwerkt. • Een toetsing van de integriteit van ondernemers bij inkopen vindt daar waar noodzakelijk plaats. • Nieuwe crediteuren worden via een directe koppeling met de Kamer van Koophandel opgevraagd en verwerkt. • Iedere factuur wordt minimaal volgens het vierogenprincipe goedgekeurd.
	Het risico dat privé-uitgaven ten laste van de organisatie worden gebracht.		1	3	3	• Alleen op de gemeente te naam gestelde facturen worden verwerkt. • Iedere factuur wordt minimaal volgens het vierogenprincipe goedgekeurd. • Alleen originele facturen worden verwerkt.
	Het risico dat de Europese en/of interne aanbestedingsrichtlijnen niet worden nageleefd.		2	2	4	• Er is vastgesteld inkoopbeleid waarin het inkoopbeleid inzichtelijk is gemaakt en waarin de doelstellingen, uitgangspunten en kaders zijn opgenomen waarbinnen het inkoopproces plaatsvindt. • Er is adequate voorlichting aan de inkopers over de Europese aanbestedingsrichtlijnen. • Bij omvangrijke/lastige casussen wordt zo veel als mogelijk de inkoopadviseur geconsulteerd.

Ontvangst en controle	Het risico dat facturen worden betaald waarvoor geen overeenstemming is tussen de factuur en de voor de gemeente geleverde prestaties.		1	2	2	• Er is functiescheiding tussen verstrekken opdracht, controle levering prestatie, autorisatie factuur en registratie binnen het digitale inkoopproces. • Opdrachtbonnen, termijnstaten, en specificaties worden aan de betreffende factuur gekoppeld. • Bij grotere opdrachten is er een kwaliteitscontrole op de geleverde prestaties. • De betalingsfiatteur en de medewerkers van de financiële administratie hebben geen bevoegdheden tot autorisatie van bestellingen, ontvangst goederen/prestatie en facturen. • De besteller en/of kredietbeheerder controleert de juistheid van de factuur middels afstemming met de achterliggende opdrachtbon, termijnstaat en specificaties.
Meer- en minderwerk	Het risico dat opdrachten (zowel investeringsprojecten als bijvoorbeeld onderhoud) voor meer- en minderwerk niet op juiste gronden en/of ten onrechte worden verstrekt en betaald.		2	2	4	• Meer-, minder- of extra werk blijkt uit de bouwnotulen. • Meer-, minder- of extra werk wordt schriftelijk onderbouwd met redenen/oorzaken. • In geval een aanneemsom het drempelbedrag van een andere aanbestedingsvorm nadert wordt het meer- en extra werk kritisch beoordeeld. • Er is functiescheiding tussen signalering meer-, minder- of extra werk en opdrachtverstrekking. • Opdrachtverstrekking van meer-, minder- of extra werk vindt altijd schriftelijk plaats. • Opdrachtverstrekking vindt plaats op het juiste niveau, conform de Mandaatregeling en het behorend Mandaatregister. • Afwijkingen van het bestek (extra werk) worden opnieuw aanbesteed.
Nacalculatie	Het risico dat de nacalculatie van uitgevoerde opdrachten/werken niet of niet onafhankelijk plaatsvindt.		1	2	2	• Periodiek wordt door een medewerker die niet betrokken is geweest bij de gunning/uitvoering een nacalculatie opgesteld van alle verstrekte opdrachten. • Bij grotere projecten worden individuele nacalculaties opgesteld. • Periodiek wordt een analyse gemaakt van de bouwkosten per aannemer (voor aannemers die een groot aantal opdrachten voor de gemeente uitvoeren). • De analyse per aannemer wordt besproken met het management.
Proces/Activiteit	Risicodefinitie fraude	Risicodefinitie M&O	2=gemiddeld, 3=hoog	(1=laag, 2=gemiddeld, 3=hoog)	3=laag, 4=	Getroffen beheersmaatregelen
Personeel en organisatie						
Personeels- en salarisadministratie	Het risico dat in de personeels- en salarisadministratie personen zijn opgenomen die niet in dienst zijn.		1	2	2	• Periodiek controleert iedere clustermanager, o.a. aan de hand van formatie- en bezettingsrapportages, de juistheid en volledigheid van het personeel dat volgens de salarisadministratie op zijn/haar cluster werkzaam is. • Binnen de salarisadministratie is sprake van geautomatiseerde afgedwongen functiescheiding ten aanzien van het opnemen van nieuwe medewerkers. • Invoer van nieuwe medewerkers kan alleen op basis van een onderliggend persoonsdossier met daarin een door de clustermanager geautoriseerd aanstellingsbesluit. • Invoer van nieuwe medewerkers in de salarisadministratie kan o.a. alleen met een geldig Burgerservicenummer (BSN) en een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG). • Er is sprake van deugdelijke dossiervorming.

	Het risico dat personeelsleden een hogere beloning en/of hogere variabele vergoedingen krijgen, dan waar zij op grond van hun functie en/of prestatie recht op hebben.		1	2	2	• Salarismutaties worden in functiescheiding verwerkt op basis van een 4-ogenprincipe. • Salarismutaties worden alleen verwerkt op basis van door de clustermanager geautoriseerde besluiten, als onderdeel van het proces in- en doorstroom. • Per personeelslid wordt een cijferbeoordeling uitgevoerd ten opzichte van het in het voorgaande maand uitbetaalde salaris. • Er wordt gebruik gemaakt van een maandelijks geactualiseerd standenregister. • Salarisuitbetalingen worden gecontroleerd door de clustermanager aan de hand van brondocumenten. • Er vindt controle plaats op betalingen aan personeelsleden buiten de salarisadministratie. • Functiescheiding is geborgd binnen het proces van aanname en ontslag, het actualiseren en archiveren van het personeelsdossier en de verwerking in de salarisadministratie.
Onkostenvergoedingen	Het risico dat niet-gemaakte kosten worden gedeclareerd en/of het risico dat privé-uitgaven worden gedeclareerd.		1	2	2	• Er is een toereikend en helder beleid ten aanzien van het declareren van onkosten. Dit beleid is voldoende gecommuniceerd naar de medewerkers. • Declaraties moeten zijn voorzien van originele onderliggende documentatie. • De clustermanager autoriseert de declaratie voor akkoord wat een voorwaarde is voor verwerking in de salarisadministratie. • Er vindt een periodieke analyse plaats van uitbetalingen per medewerker op opvallende afwijkingen/trends door de salarisadministratie en steekproefsgewijs vanuit de verbijzonderde interne controle. • Declaraties van leidinggevendenden worden door een hoger hiërarchisch niveau gecontroleerd en geautoriseerd.
Nevenwerkzaamheden	Het risico dat als gevolg van nevenwerkzaamheden de werkzaamheden als ambtenaar/bestuurder niet onafhankelijk plaatsvinden.		1	2	2	• Er is opgesteld beleid ten aanzien van nevenfuncties. • Er is inzicht in nevenfuncties van sleutelfunctionarissen.
Proces/Activiteit	Risicodefinitie fraude	Risicodefinitie M&O	1 2=gemiddeld, 3=hoog)	2 (1=laag, 2=gemiddeld,	3=laag, 4-	Getroffen beheersmaatregelen
TREASURY						
Treasurybeleid	Het risico van ongewenste speculatie, innemen van gevaarlijke risicoposities; niet afsluiten van overeenkomsten tegen de meest gunstige condities.		1	2	2	• Vastgesteld treasurystatuut door de Raad. • Overwegingen over keuzes in het beleid blijken uit besluitdocumenten. • Het is niet toegestaan (beleid) risicovolle producten (zoals bijvoorbeeld derivaten) aan te trekken. • De Uitvoeringsregels Treasury is vastgesteld door het College. • Er is een liquiditeitsbegroting. • Er vindt een periodieke rapportage plaats over de resultaten en een evaluatie hiervan. • Er vindt een controle plaats op naleving van de Wet Fido.
Aantrekken van geldleningen	Het risico dat het aantrekken van leningen niet onafhankelijk plaatsvindt.		1	2	2	• Uitgangspunten en randvoorwaarden zijn benoemd in het treasurystatuut en liquiditeitsbegroting. • Procedure offerteaanvraag is vastgelegd. • Er vindt periodieke rapportage plaats op de activiteiten. • Functiescheiding tussen aanvrager en beslisser. • Betrouwbare dossiervorming.

Uitzetten van gelden	Het risico dat het uitzetten van leningen niet onafhankelijk plaatsvindt.	Het risico dat onjuiste of onvolledige informatie wordt verstrekt teneinde voor een lening in aanmerking te komen.	1	3	3	• Medewerkers worden gescreend op nevenfuncties (integriteitsbeleid). • Er is functiescheiding tussen behandeling leningaanvraag, toekennen lening, registratie toegekende lening en uitbetalen. • Duidelijke leningvoorwaarden. • Het Landelijk Bureau Bevordering Integriteitsbeoordelingen door het Openbaar Bestuur (Bibob) kan worden geraadpleegd. • Er is een vastgesteld treasurystatuut door de Raad. • Uitzettingen vinden plaats na besluit van het College waarin tevens de wensen en bedenkingen van de Raad zijn meegenomen. • De kredietwaardigheid van de lening wordt onderzocht. • Er worden voldoende garanties gevraagd. • Goede dossiervorming. • De aanvrager wordt verzocht zich te legitimeren middels uittreksel uit KvK. • De door de aanvrager verstrekte gegevens worden geverifieerd met bewijsstukken (voor zover mogelijk van derden) en t.b.v. het dossier opgeslagen. • Inlichtingen bij derden worden ingewonnen. • Er vindt een controle plaats op naleving van de Wet Fido.
	Het risico dat rente en/of aflossing wordt ontvangen op een privérekening van een ambtenaar/bestuurder.		1	3	3	• In de leningovereenkomst wordt het bankrekeningnummer van de gemeente opgenomen. • Uitgaande documenten worden aan de hand van een modeldocument voorgedefinieerd met daarop NAW-gegevens en bankrekeningnummer van de gemeente. • Uitgaande documenten worden steekproefsgewijs gecontroleerd op juiste bankrekeningnummer. • Er vindt een verbandscontrole plaats tussen uitstaande geldleningen en ontvangen aflossing en rente. • Het aflossingsschema ligt vast en wordt bewaakt.
Betalingsverkeer	Het risico dat op onrechtmatige wijze gelden aan de bankrekeningen worden onttrokken.		1	3	3	• Bevoegdheden volgens interne procedures is in overeenstemming met bevoegdheden in het betaalsysteem. • Er is screening van de medewerkers betalingsorganisatie onder andere op basis van de Verklaring Omtrent Gedrag (VOG). • Tweehandtekeningenstelsel. • De medewerker Treasury heeft geen betaalmogelijkheden. • Betrouwbare dossiervorming. • Er wordt vertrouwelijk omgegaan met wachtwoorden, keycodes/cards. • Bij afwezigheid (ziekte, vakantie) zijn adequate vervangingsmogelijkheden aanwezig waarbij rekening is gehouden met competenties en functiescheiding. • Er vindt controle plaats door de tweede handtekeningzetter op de onderliggende factuur inclusief aansluiting rekeningnummer. • Functiescheiding aanwezig tussen het klaarzetten van de betaling en de ondertekening/feitelijke betaling. Deze functiescheiding is geïmplementeerd in de automatiseringsomgeving aan de hand van autorisatiebeleid (bevoegdheden/competenties per functie). • Er is een controle op de aansluiting van het dagafschrift – betaling (bedrag en saldo rekeningnummers) welke plaatsvindt door de medewerker die niet is betrokken bij betaling. • Er is aandacht voor afwijkingen van gangbare betalingen (buitenlandse rekeningen, niet-verrichte werkzaamheden, privéwerkzaamheden, provisies). • Er vindt steekproefsgewijze controle plaats vanuit het betalingsborderel om vast te stellen dat naam en rekeningnummer overeenstemmen met de factuur.

Garantiestellingen	Het risico dat het verstrekken van garanties niet onafhankelijk plaatsvindt.	Het risico dat onjuiste of onvolledige informatie wordt verstrekt om voor een garantiestelling in aanmerking te komen.	1	3	3	- Medewerkers worden gescreend op nevenfuncties (integriteitsbeleid). - Er is functiescheiding tussen behandelen garantieaanvraag, toekenning garantie en registratie toegekende garantie. - Er liggen duidelijke voorwaarden voor garantieverstrekking aan ten grondslag. - Het Landelijk Bureau Bevordering Integriteitsbeoordelingen door het Openbaar Bestuur (Bibob) kan worden geraadpleegd. - De kredietwaardigheid aanvrager wordt onderzocht. - Garantiestellingen worden verstrekt na besluit van het College waarin tevens de wensen en bedenkingen van de Raad zijn meegenomen. - Betrouwbare dossiervorming. - De aanvrager wordt verzocht zich te legitimeren, middels uittreksel uit KvK. - De door de aanvrager verstrekte gegevens worden geverifieerd met bewijsstukken (voor zover mogelijk van derden) en t.b.v. het dossier opgeslagen. - Er vindt een controle plaats op naleving van de Wet Fido. - Inlichtingen bij derden worden ingewonnen.
Rentebaten en dividendopbrengsten	Het risico dat rentebaten of dividendopbrengsten niet of te laag worden ontvangen en/of verantwoord.		1	2	2	- Rentebaten en dividenden worden gestort op een vaste rekening van de gemeente. Dit wordt aan de betrokken instanties kenbaar gemaakt. - Er wordt een cijferanalyse uitgevoerd op de jaarlijks verantwoorde rentebaten en dividenden. - Er wordt een verbandscontrole uitgevoerd tussen de uitgezette gelden en de ontvangen rentebaten. - Er wordt een verbandscontrole uitgevoerd tussen de aandelen in bezit en de ontvangen dividenden.
Proces/Activiteit	Risicodefinitie fraude	Risicodefinitie M&O	Risico (1=laag, 2=gemiddeld, 3=hoog)	Impact (1=laag, 2=gemiddeld, 3=hoog)	Risico (1=laag, 2=gemiddeld, 3=laag, 4=)	Getroffen beheersmaatregelen
WELZIJN						
Leerlingenvervoer	Het risico dat leerlingenvervoer wordt toegekend aan niet-rechthebbenden.	Het risico dat onjuiste of onvolledige informatie wordt verstrekt om voor leerlingenvervoer in aanmerking te komen.	1	1	1	- Er zijn duidelijke richtlijnen opgesteld waaraan de aanvrager dient te voldoen. - Er is functiescheiding tussen steller en besliser. - Voordat het leerlingenvervoer wordt toegekend, wordt deze eerst inhoudelijk door de toetser gecontroleerd. - Leerlingenvervoer wordt alleen verstrekt op basis van een inhoudelijke en schriftelijk vastgelegde rapportage. - Er is steekproefsgewijze interne controle op het verleende leerlingenvervoer. - Het aanvraagproces voor leerlingenvervoer vindt onder andere plaats via een e-formulier (met DigiD) op www.zuidplas.nl of per post (schriftelijk) via een aanvraagformulier. - De door de cliënt verstrekte informatie wordt geverifieerd met bewijsstukken (voor zover mogelijk van derden) ten behoeve van het cliëntdossier. - Inlichtingen bij derden kunnen worden ingewonnen. - Goede dossiervorming.

	Het risico dat eigen bijdragen (op basis van drempelbedrag) niet of te laag worden ontvangen en/of verantwoord.	Het risico dat onjuiste onvolledige informatie wordt verstrekt (bijvoorbeeld over de hoogte van het inkomen) waardoor een te lage eigen bijdrage wordt betaald.	1	1	1	• Er is functiescheiding tussen de registratie van het aantal leerlingen en de facturatie. • Prijzen en tarieven worden door de VNG bepaald en vastgesteld en schriftelijk kenbaar gemaakt/gecommuniceerd. • Er wordt periodiek een verbandscontrole uitgevoerd tussen het aantal leerlingen en de verantwoorde opbrengsten. Verschillen worden geanalyseerd. • Er is steekproefsgewijze interne controle op het verleende leerlingenvervoer. • De door de cliënt verstrekte informatie wordt geverifieerd met bewijsstukken (voor zover mogelijk van derden) ten behoeve van het cliëntdossier. • Goede dossiervorming.
Subsidieverlening	Het risico dat (te hoge) subsidies worden verstrekt waarbij een ambtenaar of bestuurder privébelangen heeft, bijvoorbeeld: • doorbetaling aan ambtenaar, bestuurder en/of relaties; • bevoordeling van organisaties waarbij een ambtenaar/bestuurder belang of privévoordeel heeft.	Het risico dat onjuiste of onvolledige informatie wordt verstrekt om voor subsidies in aanmerking te komen.	1	3	3	• Er is functiescheiding tussen behandeling subsidieaanvraag, toekenning aanvraag, registratie toegekende subsidie en uitbetaling. • Er ligt een duidelijke subsidieverordening aan ten grondslag. • De subsidieverordening is vastgesteld door de raad. • Er is functiescheiding tussen behandeling subsidieverantwoording en definitieve vaststelling. • Aanvragen worden door middel van een standaard checklist gecontroleerd op juistheid, volledigheid en rechtmatigheid. • In de subsidietoezegging is de informatieverplichting uiteengezet. • Het besluit en de afrekening vindt plaats op basis van authentieke documenten. • Er is betrouwbare dossiervorming.
	Het risico dat subsidievoorwaarden niet worden nageleefd en/of subsidies onrechtmatig worden verstrekt.		1	3	3	• Besluitvorming wordt ondertekend door bevoegde functionarissen in relatie tot de mandaatregeling en behorend mandaatregister. • Functiescheiding is aanwezig tussen aanvrager subsidie, uitvoering/naleving voorwaarden en controle verantwoording. • Bij de interne controle wordt gebruik gemaakt van aanwezige controleprogramma's en checklists. • Er is centrale registratie en bewaking van subsidievoorwaarden.
	Het risico dat subsidiegelden niet worden verantwoord en/of ontvangen door de organisatie.		1	3	3	• Er is steekproefsgewijze interne controle op de vermelding van het juiste bankrekeningnummer op de aanvragen en verantwoordingen. • De volledigheid wordt bewaakt door onder andere de kredietbeheerder en budgethouder.
Wmo en Jeugdzorg (ZIN)	Het risico dat ten onrechte voorzieningen en/of zorg aan niet-bestaande cliënten worden verstrekt of het risico dat te hoge vergoedingen worden verstrekt.	Het risico dat onjuiste of onvolledige informatie wordt verstrekt teneinde voor voorzieningen en/of zorg in aanmerking te komen.	2	2	4	• Er is functiescheiding tussen het vaststellen van de verordening, behandelen van de aanvraag en dossiervorming, het besluiten op de aanvraag en voorstel tot betaling. • Een onafhankelijke functionaris stelt vast of aan de bepalingen in de verordening is voldaan en of de juiste tarieven zijn toegepast. • Betaling vindt plaats op basis van een geautoriseerde beschikking. • Het besluit en de afrekening vindt plaats op basis van authentieke documenten. • Er vindt een periodieke aansluiting plaats tussen de administraties Wmo en Jeugdzorg en de financiële administratie. • Vanuit de beheersmaatregelen jeugd wordt er gestuurd op datagericht werken. • In geval van begeleidingsproducten wordt gestreefd naar een maximale uitnutting van de afgesproken uren. Bij een hogere uitnutting zal de casus opnieuw worden beoordeeld.
		De cliënt voldoet niet aan de voorwaarden van de maatwerkvoorziening.	1	2	2	• In de basis- en deelopereenkomsten worden aanbieders verplicht aan bepaalde kwaliteitseisen te voldoen per geleverd zorgproduct.
		De maatwerkvoorziening wordt niet of voor een ander doel gebruikt.	1	2	2	• Hiervoor wordt een eerste opzet van het toetsingskader Jeugdzorg en WMO gehanteerd. • Ontwikkeling van een periodieke factuurcontrole op cliëntniveau en bestemmingsadres in relatie tot het CVV.

		Het opzettelijk declareren van niet geleverde zorg en/of het in rekening brengen van een bepaalde prestatie terwijl er feitelijk een andere prestatie is geleverd om een vergoeding te ontvangen waarop geen aanspraak bestaat.	1	2	2	• Er is een regionale toezichthouder kwaliteit en rechtmatigheid WMO en Jeugd. • De tool Scan zorgaanbieders wordt hiervoor ingezet door de contractmanagers van de regio Midden-Holland: een online dashboard welke inzicht geeft in de financiële wendbaarheid en rechtmatigheid van alle gecontracteerde zorgaanbieders in een regio die hun jaarrekening verplicht hebben aangeleverd bij VWS. • Het informatie Knooppunt Zorgfraude (IKZ) wat onderzoek doet en meldingen deelt over zorgfraude en trends en ontwikkelingen signaleert wordt ingezet voor het insturen en ophalen van signalen. • Voor het ontvangen van signalen over onrechtmatigheid Wmo/Jeugd en kwaliteit Wmo, is een regionaal meldpunt opgezet.
Wmo en Jeugdzorg (PGB)		Het risico op onjuiste, onzekere en/of onrechtmatige pgb-lasten als gevolg van mogelijke fraudesignalen ten aanzien van PGB-cliënten en/of aanbieders.	2	2	4	• Binnen het PGB budgetplan wordt een PGB vaardighedentoets uitgevoerd. • Er is een regionale toezichthouder rechtmatigheid en kwaliteit.
		De cliënt voldoet niet aan de PGB verbonden voorwaarden.	1	2	2	• In de basis- en deellovereenkomsten worden cliënten verplicht aan bepaalde eisen te voldoen.
		Het pgb-budget wordt niet besteed voor de zorg waarvoor de cliënt een beschikking heeft ontvangen.	2	2	4	• In het PGB Budgetplan worden er doelen beschreven, waarop geëvalueerd wordt.
Proces/Activiteit	Risicodefinitie fraude	Risicodefinitie M&O	2=gemiddeld, 3=hoog)	(1=laag, 2=gemiddeld, 4=	3=laag, 4=	Getroffen beheersmaatregelen
VERSLAGLEGGING						
Rapportering	Het risico dat in de verslaggeving / budgetten (extern en intern) bewust aanpassingen plaatsvinden om prestatiecijfers, afrekeningen etc. te beïnvloeden.		1	2	2	• Er is functiescheiding tussen het opstellen van de rapportages en interne controle (Planning&Control). • Een analyse van afwijkingen vindt plaats ten opzichte van onder andere jaarbudgetten, cumulatieve voortgang gerealiseerde kosten en prognose ontwikkelrichting. • Onder andere het management toetst plausibiliteit en juistheid, volledigheid. Het bestuur stelt vast.
Budgetbeheer	Het risico dat de budgetten niet zijn onderbouwd met hiervoor te verrichten gemeentelijke taken.		1	1	1	• De budgetbeheerders dienen de aanvragen van de budgetten te onderbouwen met een kwantificering van de te leveren prestaties. • Er vindt onafhankelijke controle plaats op de onderbouwingen van de budgetaanvragen. • Bij grote budgetten vindt een periodieke onafhankelijke toets plaats op de hoogte van het (aangevraagde) budget. • Er is betrouwbare dossiervorming.
Reserves	Het niet inzichtelijk maken van de stand van de reserves, waardoor een grotere bestedingsruimte aanwezig lijkt dan in werkelijkheid het geval is.		1	2	2	• Er is functiescheiding tussen besluitvorming (Raad) en administratieve verwerking. • Er vindt interne controle plaats op de juistheid van de mutaties reserves.
Voorzieningen	Het niet vormen van voorzieningen waar dit op grond van de verslaggevingsvoorschriften wel verplicht is (bijvoorbeeld niet-bestede doeluitkeringen of concrete risico's/claims) om het resultaat hiermee te beïnvloeden.		1	3	3	• Er is een betrouwbare risicoanalyse. • Toetsing risicoanalyse vindt o.a. plaats door de Controller. • Er is een verbandscontrole op de ontvangen doeluitkeringen en de bestedingen hierop. • Er is sprake van interne controle op rechtmatige besteding aan de hand van het controleprotocol. • Er is sprake van interne controle op rechtmatige aanwending van de voorziening. • Er is interne controle op de onderbouwing van de voorziening.
	Het vormen/aanhouden van voorzieningen die niet noodzakelijk/verplicht zijn om het resultaat hiermee te beïnvloeden.		2	2	4	• Voorzieningen dienen te zijn onderbouwd met oorzaak en financiële gevolgen. • Er is sprake van interne controle op de onderbouwing van de voorziening.

Verbonden partijen	Het risico dat transacties met verbonden partijen niet onafhankelijk en/of transparant plaatsvindt.		1	2	2	• In de overeenkomsten met de diverse verbonden partijen worden taken en verantwoordelijkheden opgesteld en gecommuniceerd. • De verantwoordelijkheden van verbonden partijen zijn verankerd binnen de werkprocessen. • Er zijn duidelijke en toetsbare prestatieafspraken voor de verschillende verbonden partijen. • Er vindt toetsing plaats op naleving van de prestatieafspraken verbonden partijen. • Aan de Raad wordt periodiek gerapporteerd omtrent de doelstelling en de realisatie van de werkzaamheden van de verbonden partij. • De gemeenteraad stelt de periodieke rapportages vast.
--------------------	---	--	---	---	---	--